

Anf Religioſis coniugis, ſicut alia pariter coniugeſſe.

& Religionis. Circa quam, & alias facultates pariter concesſas dubitari potest, an Religioſis debeat etiam coniugeſſe reputari, quando per illas aliquid indulgetur, cuius dispensatio eſt Pontifici referata. Et iuxta ea, qua dicta ſunt, num. 463.

videtur id verosimile: quia priuilegium Religionis ſum pro non reſeruatis Pontifici ſuffragarū: atque ea, quae à Pontifice Epifcopis conceduntur, iam reſeruata non ſunt: ergo dispensatio virtute priuilegiorum licet. Quod si dicatur intelligi de non reſeruatis, quae Epifcopis iure Ordinario licent, & ita ex vi officij, & perpetuo; in contrarium eſt priuilegium debere amplē interpretari, cum praetertim de ſalute animarum agatur, & iij, qui ministerijs ad earum bonum ſpectantibus ordinariē attendunt, valde indigent viuſu talium facultatum, nec ſemper facilis eft ad Epifcopum recurſus: eft ergo verofimilis ampliatio. Quae quidem cum ea eft reſtricione intelligenda, ut Religioſi, qui intra diocesum ſunt Epifcopi tales facultates habentis, illis vii poſſint in foro conſcientiae, non ita alij: quia vt §. 29. earumdem facultatum habetur, illarum viuſu tantum licet in ciuitate, & diocesi, quibus Epifcopus praefider. Si ergo Epifcopis intra diocesum tantum lieet, idem de Religioſis potiori eft ratione dicendum, quibus fit indirecta confeſſio.

C A P V T X X I.

De Priuilegijs circa petitionem coniugalis debiti.

Priuilegium circa dispensationem in petitione debiti.

466. **E**xat pro eo priuilegium in Compendio communis verb. Dispensatio, §. 9. quod ſic habet: *Poſſunt Noſtri Confefſarij, ſi ſint vii docti, & iuxta formam Concilij Tridentini approbat, ex commiſſione Provincialis diſpenſare ad petendū debitum cum hiſ, qui poſt votum ſimplex caſtitatis matrimonium contraxerunt. Concilij Pius V. Franciſcanis 26. Octob. An. 1569. vt in Manuscriptis fol. 79.*

Adnotatio Compediti.

Adnotatio alia.

Conditione ut ſint vii docti, quo modo intellegantur.

467. Sed pro Indiis habetur priuilegium amplius in Compendio Indico. verb. Dispensatio, Indicum §. 3. tenoris fequentis: *Poſſunt Noſtri in foro conſcientiae in Indiā diſpenſare in petitione debiti, quando ratione voti caſtitatis, vel alia ex cauſa prohibetur alter coniugum de iure debitum petere. Pius V. die 4. Ianuarii, Ann. Domini 1569. ad decennium. Deinde vero Gregorius XIII. ad aliud decennium, ut patet ex viuæ vocis Oraculis Pag. 60. & 86. Eſtque amplior facultas quam qua habetur in Compendio communi. Sic ibi. In Adnotatione autem ſic dicitur: Hac conceditur omnibus superioribus, & quibus eam ipſi communicauerint. Nemo tamen eā viciet nisi admonto Paſſante, ut ſeconiſſi ſuperinuſat, vorum ſeruer. Sic ibi. Vbi de maiori amplitudine conſtat: qui in pri- mis non penit ut diſpenſatur, ſint vii docti; ſufficit ergo quod circa hoc eft dictum numer.*

Ampliatio explicata.

468. Videatur autem, non obſtantē amplitudine maiori, quae in Adnotatione proponitur, in priori priuilegio eſſe aliquid magis ſpeciale: in posteriori namque tantum currit confeſſio, quando alter coniugum eft à petitione debiti ob votum caſtitatis, vel alia, impeditus: in priori autem non ita habetur, ſed generaliter dicitur, cum hiſ, qui poſt votum ſimplex caſtitatis matrimonium contraxerunt. In quo eſſe maior difficultas poterat: ſi quidem quando vterque coniux votum caſtitatis emittit ex communī conſenſu, votum illud cenſetur abſolutum & totale, & ita communiter Doctores eſſe reſeruatum, ut videri poſteſt apud P. Quintanam Tomo 1. Tractatu 9. Singulari 2. num. 3. Videatur autem eadem, aut ſimili eſſe ratio quando iij, qui matrimonium contrahunt, votuſ caſtitatis adſtricti ſunt, cum debeat penitus illam ſeruare, ſi mutui vinculi conciſi tint. In hoc ergo euentu locum videtur habere priuilegium. Neque id mirum; quandoquidem votum ex communī conſenſu factum, non eſſe reſeruatum Pontifici probable eft, ut affirmant de abſoluta diſpenſatione Hieronymus Rodriguez, P. Lessius, Baſilius Poncius apud eundem P. Quintanam ſuprā, de abſoluta inquam diſpenſatione, bene explicando id, quod Auctor diſcus eisdem attribuit, ſcilicet quod non ſit totaliter reſeruatum, ita ut non liceat diſpenſatio circa petitionem & redditionem debiti: cum tamen dicant id, quod in Adnotationibus Compendij vtriusque extare iam vidimus; videlicet quod ſi coniux ſuperiuat, debeat votum ſeruare. De quo ſpecialiter videri poſteſt P. Lessius Lib. 2. Cap. 40. numer. 126. & non eſſe reſeruatum modo diſco non ſolum probabile reputant Auctores dicti, ſed

Quid ampliatione videatur obſtare.

Votum ex communī conſenſu coniugum factum, eſſe reſeruatum.

Pro eo qui ſunt Auctores.

Oppofitum probabile. Vbi quomo- do inelli- gendi Au- dores circa hoc loquuntur.

De Priuilegijs Indorum circa debitum coniugale.

ſed & abſolute tenet sine viua limitatione P. Sà Verb. Debitum coniugale, numer. 2. Roſella, Angelus, & Maior apud P. Lessius ſuprā. §. Adverte.

Poſteriori priuilegiū non duret, ubi pro parte affirmativa quid faciat

469. Poſteriori autem adducto priuilegio obvia occurrit obieccio ex laſpi temporis, quo iam vim omnem conſtat amittit. Sed pro dura- tione videntur Adnotations virger, quandoquidem poſt laſpi temporis in eis dicitur: Com- municatur, Conceditur. Cira quod idem dicen- dum, quod circa priuilegium aliud dictum num.

470. Quod ſi probabile ſit priuilegium ratione confeſſionis Pij V. ſecundum ſe conſiderat, vim poſſe retinere, non illi obſtabit Gregorij XIII. confeſſio viuæ vocis Oraculo, quia vtile per inutile non viciatur, ut eft recipiſſima Iuris Regula. Et quod ex dupliſ titulo in ſolidum licet, eorum uno defiſiente, non deficit. Et in caſu, de quo loquitur, communiter tradunt Doctores: pro quo eft eruditus labor Cardinalis Lugo in Opul- culo de viuæ vocis Oraculis circa Compendium comune Societatis, oſtentis multa, quae per viuæ vocis Oracula fuerant confeſſa, in ſuo robo- re poſt reuocationem permanere, quia alia per Bullas confeſſa eſſe comprobantur. Quod au- tem obſtabit illi idem quod confeſſionis Gregorij, tenet P. Quintana Singulari 2. citato num. 6. dicens fuſſe etiam viuæ vocis Oraculum, & idem tenet citatus Cardinalis. Verb. Dispensatio, §. 9.

470. Ad maiorem ergo certitudinem ſtabili- ſiādām inquirendum reſtabit an priuilegium aliud ſuppetat, virtute cuius poſſi diſpenſatio talis cum amplitudine diſta à Religioſis impendi. Et com- muniter affirmant ſcriptores, ut videri poſteſt apud P. Quintanam Singulari 3. liſt plures ex il- lis ante reuocationem Oraculorum ſcripſerint: vnde opus eft Bullam aliquam querere, in qua confeſſio talis habeatur, & producitur priuile- gium Iulij II. conceſſum PP. Benedictinis Valli- ſoletanæ Congregationis, de quo testimonium perlibet Cardinalis Ludouicus Tituli S. Mar- celli, ſummus Penitentiarius, ut Monachi praedicti coniugatos, qui poſt contractum matrimonium conſanguineus uxorū ſuorum cognouerunt; vel uxores, que a conſanguineis virorum ſuorum ſe carnaliſer cognosci permiferunt, à tabiſ excessibus abſoluere, & eis pa- tentiam ſalutarem inuenere, nec non eis, & eorum quolibet, ut non obſtantē affinitate ſuperuenient, debi- tum coniugale reddere & exigere valeant, diſpenſare libere & luci poſſant & valeant, perpetuū declaramus. Sic citatus Cardinalis. Qui tamen cum in eadē diſpenſandi facultatem admittunt, ut testatur Io- annes Suarez in Enchiridio Cafuum conſcientiæ Lib. 5. verb. Debitum coniugale. §. Inceſtus coniugii.

Et videri etiam poſteſt in multis ex obviis Aucto- ribus, ac iuxta eorum mentem in P. Quintanad. ſuprā, Singulari 4. Sed cum tenor priuilegijs ſic ex- gere videatur, cum diſtincione loquendum, ſcili- ciet non ſufficere ſolam approbationem & li- ſoluitur, centiam ad audiendas Confessiones: ſed ne- que neceſſariam eſſe ſpecialem illam designationem aliquorum, ſatiſque eſſe ſpecialem confe- ſionem. Reliqua autem non videntur neceſſaria, ſciliſt diſpenſationem fieri in Ecclesiā aut domo propriis Regulariū, cum multoties magis ne- ceſſaria ſit extra illas, ut in Missionibus. Neque item ut fiat in Sacramento Confessionis, quod generaliter loquendo de facultate Religioſorum

tentiarij de mandato Pontificis expeditum, ut ex tenore ipsius conſtat, verbi illis: *Nos igitur au- illius tenor. Et oritate D. N. Pape, cuius Penitentiarie curam ge- rimus, ac de eius ſpeciali ac expreſſo mandato, &c. Si autem Urbani Oracula reuocationis verborum for- man attendamus, non videntur ad confeſſiones huiusmodi referenda, ſic enim illi: Confeſſiones & gratias viuæ vocis Oraculo, etiam à S. R. E. Car- dinalibus obrenatis, & iſorum manu ſirmatas, &c. Et inferius: Omnia & Singula priuilegia, facultates, &c. Cardinalium quoruſcumque manu ſirmata, &c. Eſt enim valde diuersa ratio in Breueſtib⁹ Apoſtolica auctoritate, ac de illius mandato, a Cardinalibus officium aliquod ſupremum exercentibus, expe- ditis; quia in illis multum eft inſuper præter ſub- ſcriptionem & preces. Pro quo videndus cira- tus Hurtadus num. 177. Addo aliquid hoc loco ſpeciale: rationem ſciliſt, propter quam Ponti- ſex Oracula Cardinalium ſirmata manu censuit reuocanda, quia ſciliſt ſe poteſt ab iis, in quorum ſa- uorem emanarunt, minuſ Canonica interpretatione ex quo ar- gumentum executioni demandari compertum eft. Quod quidem in caſu praefenti non euenit, quia con- feſſio ſupra rem cadit noniſſimam, & pro qua va- ria confeſſiones Pontificum præcellerunt, ut teſtatur P. Lessius num. 126. citato. Eſt etiam pro eodem poſteſtas Epifcoporum, & ita de minuſ Canonica interpretatione nulla debet eſſe ſuſcipio, ſicut neque de disciplina Eccleſiaſtice detri- mento.*

472. Addit autem Cardinalis Lugo limita- tiones quasdam, ut viuſu priuilegijs citati licitus eſſe poſſit; ſciliſt debere a Superioribus localibus Monasteriorum tres aut quatuor Religioſos, in qualibet domo depu- tari, qui ad nutum eorum Superiorum ſint amobiles, & diſta con- feſſione vtantur in propria Ecclesiā aut domo. Quod etiam obſeruat Diana Reſol. 32. citato, cum Lezanā, quam adducit ſic concludens: *Vnde ex his Confessarij Regulares cauē præcedant in diſpenſando ſuper petitione debiti inter uxoratos, &c. Cenſet au- tem ille non ſufficere generalē confeſſionem audiendi Confessiones, ſed requiri ſpecialem de- putationem: & mortuo Superiori vel amo- ceſſare designationem, quia eft ad nutum con- cedentis reuocabilis. Item, diſpenſationem de- fieri in Sacramento Confessionis, & non extra, ſicut in Ecclesiā, & domibus Religioſorum, & non extra illas. Sed alij ſine limitatione aliquā ſuſcipio, ſicut in obviis Aucto- ribus, ac iuxta eorum mentem in P. Quintanad. ſuprā, Singulari 4. Sed cum tenor priuilegijs ſic ex- gere videatur, cum diſtincione loquendum, ſcili- ciet non ſufficere ſolam approbationem & li- ſoluitur, centiam ad audiendas Confessiones: ſed ne- que neceſſariam eſſe ſpecialem illam designationem aliquorum, ſatiſque eſſe ſpecialem confe- ſionem. Reliqua autem non videntur neceſſaria, ſciliſt diſpenſationem fieri in Ecclesiā aut domo propriis Regulariū, cum multoties magis ne- ceſſaria ſit extra illas, ut in Missionibus. Neque item ut fiat in Sacramento Confessionis, quod generaliter loquendo de facultate Religioſorum*

Cum di- ſtincione ſoluitur,

Quas alij ſuſcipio, ſicut in obviis Aucto- ribus, ac iuxta eorum mentem in P. Quintanad. ſuprā, Singulari 4. Sed cum tenor priuilegijs ſic ex- gere videatur, cum diſtincione loquendum, ſcili- ciet non ſufficere ſolam approbationem & li- ſoluitur, centiam ad audiendas Confessiones: ſed ne- que neceſſariam eſſe ſpecialem illam designationem aliquorum, ſatiſque eſſe ſpecialem confe- ſionem. Reliqua autem non videntur neceſſaria, ſciliſt diſpenſationem fieri in Ecclesiā aut domo propriis Regulariū, cum multoties magis ne- ceſſaria ſit extra illas, ut in Missionibus. Neque item ut fiat in Sacramento Confessionis, quod generaliter loquendo de facultate Religioſorum

471. Ratio autem quare ita exiſtimari de- beat, ex eo deſumitur, quia talis confeſſio non eft tantum Oraculum, ſed Breue ſummi Pe- niſtium.

Theſauri Indici Tom. II.